

ПЕРЕДМОВА

Звичаї, обряди, традицій В.О. Сухомлинський вважав надзвичайно важливим засобом формування особистості. Він використовував їх з метою досягнення певних цілей, збагачення та урізноманітнення методики навчально-виховної роботи.

Значне місце серед дидактичних засобів посідає загадка як засіб розвитку, навчання і виховання дітей.

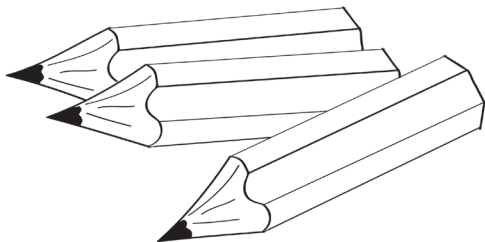
Це стислі твори, в основі яких лежать метафоричні запитання. Для того, щоб дати на нього відповідь, потрібно вміти зіставити життєві явища на основі їх спорідненості чи подібності. Іноді ця подібність обмежується кількома або навіть однією якоюсь ознакою. Отже, розгадування вимагає не тільки певної суми знань, а й спостережливості, кмітливості, уміння бачити спільне в конкретному й абстрактному.

К.Д. Ушинський писав: «Загадки я вміщу в «Рідне слово» не з тією метою, щоб дитина відгадала сама загадку, а для того, щоб дати розумові дитини корисну вправу».

Загадки розвивають процес мислення – аналіз, синтез, абстрагування, порівняння, узагальнення, привчають до самостійного мислення, розвивають такі якості розуму, як тямущість, і кмітливість.

Молодших школярів захоплює процес загадування і відгадування. Особливо вони захоплюються віршованими загадками. Загадка несе дітям радість відкриття і пізнання світу.

У пропонованій збірці підібрано загадки, які можна використовувати на уроках з різних навчальних предметів: мови, природознавства, трудового навчання, образотворчого мистецтва тощо.

ІНСТРУМЕНТИ ТА ПРИСТРОЇ

Я небога однонога
Всіх крутитися навчу.
Я кручусь, те ще й до того
Іншим голову кручу.

(Викрутка)

Я нікчемну ляльку Олю,
Боляче сьогодні вколю,
Тільки я не їжачок,
А звуть мене ... *(гачок)*.

Ковзає між пальцями,
Бігає за ниткою,
Петельки вив'язує
Гострою борідкою.

З петельок утворює
Шарфики, серветки,
Рукавички, шапочки,
Светри і шкарпетки.
Хто він є насправді,
Майстер цей завзятий,
Тонкий, гостроносий
Та ще й бородатий?

(Гачок)

Я тверда, пласка, гладенька,
Тупоноса, коротенька,
Я прогладжую сумлінно
Паперові зморшки й згини
Рівно, швидко, наче праска.
Назовіть мене, будь ласка.

(Гладилка)

Я блискуча, гостренька,
Маю вушко маленьке.
За собою несу довгу-довгу косу.

(Голка)

Шию я і вишиваю,
Хоч одну лиш ніжку маю,

Але все робить встигаю.
Ніс металевий,
Хвіст бавовняний.
Полям строкатим хутко стрибаю,
Стежки-мережки за собою лишаю.
Усіх обшиваю,
А сама одягу не маю.

(Голка)

Летіла стріла посеред села,
Впала в лободу —
Повік не знайду.

(Голка)

Вухо має, але не чує.
Без очей і без ніг,
А ходить і за собою водить.

(Голка з ниткою)

Вміє вишивати, шити,
Може гудзика пришити,
Та без одягу донині
Рукодільниця-кравчиня.

(Голка з ниткою)

Не їжак, а голки маю,
На собі їх зберігаю,
І вони, мов убрання,
На мені стирчать щодня.

(Гольник)

Хоча він не їжачок,
Зате повен колючок.

(Гольник)

Я не гарно написала,
А вона усе злизала.
Олівців моїх сусідка,
Це вертлява буквоїдка.

(Гумка)

Бігаю туди-сюди
І рятую від біди:
Там, де помилка чи бруд,
Мною на папері труть.

(Гумка)

Діткам він допомагає
І гостренькі вушка має,
Це креслярський молодець,
А зоветься ... *(косинець)*.

Білий зайчик стрибає,
На чорному полі слід залишає.
(Крейда)

Мають дзьоб, а не клюють,
Мають губи — не жують,
Їжу мають — не ковтають,
Тільки гнуть їх, не стискають.
Перетворюють дротинки
В кільця, петлі і гачки.
Поміркуємо хвилинку
Над тим, хто вони такі.
(Круглогубці)

Щоб дві крапочки рівно з'єднати,
Треба її завжди мати.
(Лінійка)

Точні поділки я маю,
Всіх предметів визначаю
Довжину і ширину,
Висоту і товщину.
Поряд себе олівець
Воджу тільки навпростець,
І між крапками йому
Чітко визначу пряму.

(Лінійка)

Є у нього добрий хист —
Він неначе той артист,
Витанцює в руках,
Виграє він по цвяхах.
Майстер спритний і умілий
Допоможе в кожному ділі:
Прибиває він картину,
Навіть дошку і жердину.
І гарненький цей панок
Зветься просто ... *(молоток)*.

На верстаті він лежить.
Не працюючи — мовчить,
А потрапивши до рук,
Заговорить: «Тук-тук-тук»!
В праці зразу ожива,

Ловко цвяхи забива
І великі, і малі.
З ним у дружбі ковалі.
Його мова — стук та дзвін.
Пригадайте, хто ж бо він.

(Молоток)

У легкого держака
Голова така важка.
Їй не можна будь легкою —
Він працює головою.

(Молоток)

Висить на кілечку відерце,
Та й до гори денцем.

(Наперсток)

Маленький хлопчик
Заліз на стовпчик,
Одежі не носить,
Їсти не попросить.
Має личко рябе,
Поважає він себе.
Він порожній, легкий.
Справді, хто він такий?

(Наперсток)

Швачки це відерце знають,
У роботі поважають.
Коли шиють, вишивають,
То на палець надівають.
Зостається лиш сказати,
Як відерце теє звати.

(Наперсток)

Що усім нам хліб ділить?

(Ніж)

Як взялась кума до діла,
Заспівала, зарипіла,
Їла-їла дуб, дуб,
Та зламала зуб, зуб.

(Ножівка)

Не тварина не хижак,
Гострі зуби має.
Вона їсть деревину —
Тирсу викидає.
То скрегоче, то гарчить,

То тихенько «живка»,
Поміркуйте і скажіть:
«Хто вона? ...»

(Ножівка)

Попереду два кінці,
Ззаду кільця у руці.
Чи папір, а чи тканину
Крають витвори оці.
У досвідченій руці —
Вони справжні фахівці.
Вони вам усі знайомі,
Це звичайні ... *(ножиці)*.

Що це? Кожен відгадає!
Гострі-острі леза маю.
І тканину, і нитки
Ріжу й ріжу на куски.

(Ножиці)

Два кінці і два колечка —
Їх бояться всі овечки.

(Ножиці)